מה פכין קטנים שטהורין בזב. שפתחה למעלה יכול לעשות ק"ו דלא מטמא מדרס מטמא במת מפני שמטמא מדרס אינו ומ"ל דמה להלן שכן נמצאין אב המטמאה אב שלין ט מהרה במקוה אינו נעשה אב המטמאה כדמוכח בפרק בתרא דטירוכין (דף קד:) אבל קשה דמפכים גדולים מלי למימר ק"ו דלא מטמא מדרס כדאמר הכא דמדרס כלי חרס טהור ומטמא במת ומ"ל דטפי ניחא ליה למימר ק"ו מפכים קטנים שטהורין מכל טומאות הזב לגמרי וקשה דבמעיינות הזב מגלן דלא מיטמא פכין קטנים דגיסי דבשיער הזב לא מיטמא הייט מטים דבעינא רחוי לגיעת בשר כדפירש בקונטרס דמבשר הזב נפקא טומאתא שיער אבל רוקן דכתיב בהדיא ומי יזקוק הזב במהור פשיטא דלא בעינא רחוי לגיעת בשר וא"ת והיכי עביד ק"ו מפכין קטנים מה לפכין קטנים שכן מטמאין מחוירן תאמר במפן מ' וליכא למימר דעביד ק"ו הכי מה זב הקל שאין מטמא פכין קטנים מטמא מפן מת המטמר למטמא פכין קטנים אינו דין שיטמא מפן דמה [לזב שכן] מטמא במשכב ומושב (ג) ויש לומר דליכא למימר שאר כלים יוכיחו שאין מטמאין מחוירן ומטמאין במת אף אני אביא מפן מה לשאר כלים שכן נעשין אב המטמאה פכין קטנים וכיוצא*:

שטהורים בזב. שאינו יכול לגעת בתוכם לפי שפיהם גר ובהיסט נמי לא מטמא כדפירש בקונטרס דאם שאינו בא לכלל מגע אינו בא לכלל היסט ומ"ת מ"ש כלי חרס המוקף למיד פתיל לא יטמא בהיסט ובפ"ק דנדה (דף ה:) אמר שאינו מיטל במעמד לעת שבנדה ובפ' האיזקין (גיטין דף סח:) נמי פריך ולימוח שמא הסיטם אשתו נדה ואור"ת דלמיד פתיל הסיט בא לכלל מגע לפי שטומד ליפתח ולא דמי לקולית נבלה דלמ' בהעור והרוטב (חולין קכה:) מחוסר נקב כמחוסר מעשה דמי ואע"פ שחיבר עליה לטוקבה אין טומאה במשא דהאם שמא אינה טומדת לעקיבה אלא ע"י מחשבה אבל מוקף למיד פתיל שמטו עומד ליפתח:

מפין שטמא בזב אינו דין שיטמא במת. מק"ו דהכא קי"ל בכל דוכתא *דכל המטמא מדרס מטמא טומאת מת ומ"ת כלי חרס המוקף למיד פתיל יוכיח שטמא בזב דמטמא בהיסט כדפרישית לעיל ומיהו במת ואומר ר"ת דלא שייך למימר יוכיח מלמיד פתיל דמה שהוא בהיסט הזב היינו משום דהוי כאילו נגע הזב בתוכו כדאמרי' איזהו מגע שהוא כאילו הוי אומר זה היסטו ובמת אם היה כזית ממנו בתוכו היה טמא: **והא** ליה עוהרה במקוה. דיומה דבסוף כילד הרגל (נ"ק דף כה:) קאמר עלה דמפן דהכא ובא מייתי לה בין לטומאת ערב בין לטומאת ז' מה שייך להזכיר טומאת ערב וז' כיון דאין ט מהרה לעולם וי"ל דהאי ק"ו אהני נמי לפסומי כלי עץ המיוחדים למדרס דטמאים במת ומייתי הא לטומאת ז' אי נמי ברייתא אחיירי בכל מפלים בין במפן עץ בין במפן שיפה ונמי ובמפן עץ קאמר התם דמייתי ליה לטומאת שבעה דאית ליה מהרה במקוה: **מי** לא עסקינן דייחדינהו לאשתו נדה. פי' בקונטרס ואי מיטמא מדרס היכי מצלי והלא כל דבר טמא הוא חוזר בכפי הטומאה אלא ש"מ דלא מיטמא מדרס הלכך כלי חרס המוקף למיד פתיל טהור מכל טומאה ובהיסט נמי לא מטמא דכ"ד שלא בא לכלל מגע אינו בא לכלל משא ואין נראה דודאי מטמא בהיסט כלי חרס מוקף למיד פתיל כדמוכח בנדה (ה:) ובגיטין (סח:) כדפירשתי לעיל ומפרש ר"ת דמדכתיב וכל כלי דייק דמי לא עסקינן דייחדינהו לאשתו נדה דכל טומאות הבאות דרך גב יש לנו לטהרו מדכתיב וכל הילוך אפילו ייחד להו ליטיבה טהורים אבל בהיסט ממנו דטומאה שבאה דרך חוץ הוא דתסכינן כאילו נגע בפנים כדאמרינן איזהו מגע שהוא כאילו הוי אומר זה היסטו ור"י מפרש דלא בעי למימר דמיילי קרא בכל ענין אפי' יש בה עליהם אשתו נדה לו היסטן אלא אם ייחד כלי חרס לאשתו נדה מהור דאין כלי חרס ממטמא מדרס דאי (ייחד) טמא לא יציל בלמיד פתיל אע"ג דלא יש בה עליו דאע"פ שבמת אינו מקבל טומאה מגבו כיון דבמדרס יכול לקבל טומאה אין ט לחזר בתהל המת ומסופק ר"י בכך: **מניין** לערוגה שהיא ו' כו'. י"ל דערוגה ו' נפקא לן מדכתיב לחייו שם היכר ו' טל ו' מכלל דערוגה נמי כן היא: **ארבע** על ארבע רוחות הערוגה. בתחלת הרוח כדמוכח בגמרא לפי מה שאפרש בפ"ז ומה שפירש הקונטרס דכלאי זרעים דרבנן אינו נראה לר"י דהא אמרי' בפ' כל הבשר (חולין קפו:) כלאי זרעים ליתסרו דהא חיובא לך הוא ואין נראה לומר דלהרכבה אילן קרי כלאי זרעים משום דבסמ"ק דקידושין (דף לט:) מפיק הרכבה האילן מזרע דלא חזרע כלאים ועוד דהתם בקידושין אמר אהרכה מילתא גופא בהמתך לא תרבע כלאים שדך לא תזרע כלאים מה בהמתך טהא אף שדך בהרכבה אף שדך טהא בין בתרת בין בתרא"ל ופריך ואלא הא כתיב שדך זמשני ההוא למעוטי זרעים שבתו"ל (ובפ' המביא) משמע דבת"י אסירי מדאורייתא ואפי' לר' יהודה דאמר איזו חייב עד שיזרע חטה ושעורה וחרלן במשולת יד סיטו להתחייב משום כלאי הכרם דלא חזרע כרמך אבל אלא דלא חזרע שדך מודה דחייב: וקיים

ודין פוח ופס פכין קטנים. של חרס שטהורין בזב שאינן מטמאין על ידו בשום טומאה דלמדרס לא חזו דאין עשויין ליטיבה ושוד שהן של חרס ובמגע לא לטמא דאין מטמאים אלא מאוירין ואין יכול להכניס אצבעו לתוכן מפני שפיהן גר ובהיסט לא דאפקיה תורה אור רחמנא בלשון גניעה דכל שאינו מטמא בהיסט ובהטער והרוטב (חולין קכד:) אמר נמי הכי עבדי טומאתא משא לא שבא לכלל משא אע"פ שאפשר לגעת בתוכו השערה וקגיא בה"כ דשיער הזב מטמא הא"מ כלי הרחוי לגיעת בשר ולהכי אפקיה רחמנא בלשון גניעה דכתיב (ויקרא טו) "והנוגע בבשר הזב": **מטמאין במת.** כאהל המת דכתיב (במדבר יט) וכל כלי פתוח: **מפן שטמא בזב.** דהא חזי למשכב וכתיב וכל המשכב וגו' ומהכא נפקא לן בעלמא (נדה דף מט:) דכל המטמא במדרס מטמא טומאת מת ואפילו פשומי כלי עץ: **ולמאי.** טמא בזב טומאת מדרס: **והא ליה פסרס בטקוה.** דכי כתיב מביאה בפרשת שרצים ובפרשת מדין כתיבה, והנך כלים דכתיבי התם ילפינן להו מביאה לכל פשומי כלי עץ שלא נכתבו שם לענין טומאה לא ילפינן להו מביאה ולית להו עסרה במקוה דהא לא כתיבא בהו כי היכי דאוכל ומשקה אין להם טהרה במקוה לפי שלא למדנו להם מביאה בתורה: **שפני קפס דאיכא בפיו.** יש בכלי עץ שיש להן טהרה במקוה כגון מקבלים: **רמפנא ניגלן מפאי דעפאי.** דכיון דלדידיה ליכא טהרה במקוה לא שאני מכלי חרס: **ומעמא מאי.** היכא כתיבא למשוש דאיכא בפיו אע"ג דבדידיה ליכא [מיטמא] טימא הואיל ואקשיתיה לזב עלמו בעי דתיהוי ליה טהרה לדידיה: **כתיב** **מטלכו.** מקיש משכבו לו: **וכתיב וכל המשכב.** אע"ג דלא דמי לזב דהא לא כתיב פתחו: **וכל כלי חרס.** כלי חרס קאמר שהטומאה נכנסת לו דרך פתחו: **מי לא מטמא.** מי לא מטמא במקרא דאמרי' ייחדו לאותו כלי לאשתו נדה ליטבו עליו כל ימיה אמר קרא דמגיע על מה שבתוכו בהאל המת, ואי טומא מדרס היכי מגיע הכא כל דבר טומאה אין חוזר בכפי הטומאה אלא ש"מ דאין בכלי חרס הלכך כלי חרס המוקף למיד פתיל טהור מכלל טומאה, **והיסטו** נמי לא מטמיא ליה כדפרישית לעיל דכל שלא בא לכלל מגע לא בא לכלל משא לפיכך מגיע על מה שבתוכו: **מתני' שוורין בטוכה ה' זרועין.** ולא היו עירבוב שיש בה כדי להפרים ביניהם הפרס הרחוי: **ד' מד' רוחות הערוגה.** ממלא את כל הרוח עד סמוך לקרן: **ואפס בשמנע.** גרעין אחד ואע"פ שכל אחד הקרעות סמוכין זה לזה ואין ביניהם הרחקה ג' טפחים ויוצאים זה מזה אין כאן בית מיחוש דגבי אילאים היכרא הוא דבעינן דלא להוי עירבוב דהא אכלאים קפיד קרא אבל ליקה לא מיישינן אפילו בכלאי הכרם דאוריתא כדתנן (נ"ב דף כו.) זה סומך לגדר מכאן וזה סומך לגדר מכאן ואע"ג דינקו מהתאי וכ"ש בלאי זרעים לדבנן דלא מיישינן ליקה כדתנן גבי ראש הור לקמן בשמטין וגבי ב' שורות והרי יש כאן היכר גדול רוח זו זרועה לפון ודרום וזו זרועה מזרח ומערב אבל בין זרע האמצעי לזרעוני הרוחות צריך הרחקה כדי ליקה דאין שם היכר ואי הוו מקרבי הוי עירבוב, והמפרש ד' גרעינין בד' הרוחות טועה דאי ההרחקה משום ליקה ט' זרעונין יש לזרוע בו ד' בד' הקרעות ואחד בכל רוח וכוח בחמצעו וא' בחמצע הערוגה ויש בין כל אחד ואחד ג' טפחים כשיעור ליקה טפח ומחלה לכל אחד, הלכך לכל הרוח הוא ממלא עד סמוך לקרן ואפילו אין בין זרע שבכוח זו לזרע שבכוח זו ג' טפחים לא איכפת לן דלעניין כלאים היכר בעלמא הוא דבעינן כדפרישית: **זרועים.** וכגמ' מפרש היכי משמע ה' זרעונים בו' טפחים: **גמ' טוליפ-מד, למפס-מד, זרועים-תרי, הלמיה-מד.** 'ושמה טפחים' דליכא למילף מקרא קיים

ודין הוא ומה פכין קטנים שטהורין בזב טמאים במת, מפן שטמא בזב אינו דין שיהא טמא במת ואמאי הא ליתליה טהרה במקוה? א"ל ר' חנינא שאני התם הואיל ואיכא במינו א"ל *רחמנא ליצלן מהאי דעתא, אדרבה רחמנא ליצלן מדעתא דידך, ומעמא מאי? דקרא כתיב כתיב °ואיש אשר יגע במשכבו וכתיב °וכל המשכב אשר ישב עליו הזב ימא הא כיצד? יש במינו אע"ג דליתליה טהרה במקוה, אין במינו מקיש משכבו לו. **רבא** אמר מדרס כלי חרס מהור מהכא(ג) °וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו *הא יש צמיד פתיל עליו טהור הוא, מי לא עסקינן דייחדינהו לאשתו נדה וקאמר רחמנא טהור: **מתני'** *כמנין לערוגה שהיא ששה על ששה טפחים שזורעין בתוכה חמשה זרעונין *ד' על ד' רוחות הערוגה ואחת באמצע שנא' °כי כארץ תוציא צמחה וכגנה זרועיה תצמיח זרעה לא נאמר אלא זרועיה: **גמ'** מאי משמע? אמר רב יהודה °כי כארץ תוציא צמחה: תוציא-חד, צמחה-חד דרי תרי, זרועיה-תרי הא ארבע תצמיח-חד הא חמשה וקיים

שטהורים בזב. שאינו יכול לגעת בתוכם לפי שפיהם גר ובהיסט נמי לא מטמא כדפירש בקונטרס דאם שאינו בא לכלל מגע אינו בא לכלל היסט ומ"ת מ"ש כלי חרס המוקף למיד פתיל לא יטמא בהיסט ובפ"ק דנדה (דף ה:) אמר מיטל במעמד לעת שבנדה ובפ' האיזקין (גיטין דף סח:) נמי פריך ולימוח שמא הסיטם אשתו נדה ואור"ת דלמיד פתיל הסיט בא לכלל מגע דלפי שטומד ליפתח ולא דמי לקולית נבלה דלמ' בהעור והרוטב (חולין קכה:) מחוסר נקב כמחוסר מעשה דמי ואע"פ שחיבר עליה לטוקבה אין טומאה במשא דהאם שמא אינה טומדת לעקיבה אלא ע"י מחשבה אבל מוקף למיד פתיל שמטו עומד ליפתח:

מפין שטמא בזב אינו דין שיטמא במת. מק"ו דהכא קי"ל בכל דוכתא *דכל המטמא מדרס מטמא טומאת מת ומ"ת כלי חרס המוקף למיד פתיל יוכיח שטמא בזב דמטמא בהיסט כדפרישית לעיל ומיהו במת ואומר ר"ת דלא שייך למימר יוכיח מלמיד פתיל דמה שהוא בהיסט הזב היינו משום דהוי כאילו נגע הזב בתוכו כדאמרי' איזהו מגע שהוא כאילו הוי אומר זה היסטו ובמת אם היה כזית ממנו בתוכו היה טמא: **והא** ליה עוהרה במקוה. דיומה דבסוף כילד הרגל (נ"ק דף כה:) קאמר עלה דמפן דהכא ובא מייתי לה בין לטומאת ערב בין לטומאת ז' מה שייך להזכיר טומאת ערב וז' כיון דאין ט מהרה לעולם וי"ל דהאי ק"ו אהני נמי לפסומי כלי עץ המיוחדים למדרס דטמאים במת ומייתי הא לטומאת ז' אי נמי ברייתא אחיירי בכל מפלים בין במפן עץ בין במפן שיפה ונמי ובמפן עץ קאמר התם דמייתי ליה לטומאת שבעה דאית ליה מהרה במקוה: **מי** לא עסקינן דייחדינהו לאשתו נדה. פי' בקונטרס ואי מיטמא מדרס היכי מצלי והלא כל דבר טמא הוא חוזר בכפי הטומאה אלא ש"מ דלא מיטמא מדרס הלכך כלי חרס המוקף למיד פתיל טהור מכל טומאה ובהיסט נמי לא מטמא דכ"ד שלא בא לכלל מגע אינו בא לכלל משא ואין נראה דודאי מטמא בהיסט כלי חרס מוקף למיד פתיל כדמוכח בנדה (ה:) ובגיטין (סח:) כדפירשתי לעיל ומפרש ר"ת דמדכתיב וכל כלי דייק דמי לא עסקינן דייחדינהו לאשתו נדה דכל טומאות הבאות דרך גב יש לנו לטהרו מדכתיב וכל הילוך אפילו ייחד להו ליטיבה טהורים אבל בהיסט ממנו דטומאה הבאה דרך חוץ הוא דתסכינן כאילו נגע בפנים כדאמרינן איזהו מגע שהוא כאילו הוי אומר זה היסטו ור"י מפרש דלא בעי למימר דמיילי קרא בכל ענין אפי' יש בה עליהם אשתו נדה לו היסטן אלא אם ייחד כלי חרס לאשתו נדה מהור דאין כלי חרס ממטמא מדרס דאי (ייחד) טמא לא יציל בלמיד פתיל אע"ג דלא יש בה עליו דאע"פ שבמת אינו מקבל טומאה מגבו כיון דבמדרס יכול לקבל טומאה אין ט לחזר בתהל המת ומסופק ר"י בכך: **מניין** לערוגה שהיא ו' כו'. י"ל דערוגה ו' נפקא לן מדכתיב לחייו שם היכר ו' טל ו' מכלל דערוגה נמי כן היא: **ארבע** על ארבע רוחות הערוגה. בתחלת הרוח כדמוכח בגמרא לפי מה שאפרש בפ"ז ומה שפירש הקונטרס דכלאי זרעים דרבנן אינו נראה לר"י דהא אמרי' בפ' כל הבשר (חולין קפו:) כלאי זרעים ליתסרו דהא חיובא לך הוא ואין נראה לומר דלהרכבה האילן קרי כלאי זרעים משום דבסמ"ק דקידושין (דף לט:) מפיק הרכבה האילן מזרע דלא חזרע כלאים ועוד דהתם בקידושין אמר אהרכה מילתא גופא בהמתך לא תרבע כלאים שדך לא תזרע כלאים מה בהמתך טהא בין בתרת בין בתרא"ל ופריך ואלא הא כתיב שדך זמשני ההוא למעוטי זרעים שבתו"ל (ובפ' המביא) משמע דבת"י אסירי מדאורייתא ואפי' לר' יהודה דאמר איזו חייב עד שיזרע חטה ושעורה וחרלן במשולת יד סיטו להתחייב משום כלאי הכרם דלא חזרע כרמך אבל אלא דלא חזרע שדך מודה דחייב: וקיים

ודין פוח ופס פכין קטנים. של חרס שטהורין בזב שאינן מטמאין על ידו בשום טומאה דלמדרס לא חזו דאין עשויין ליטיבה ושוד שהן של חרס ובמגע לא לטמא דאין מטמאים אלא מאוירין ואין יכול להכניס אצבעו לתוכן מפני שפיהן גר ובהיסט לא דאפקיה תורה אור רחמנא בלשון גניעה דכל שאינו מטמא בהיסט ובהטער והרוטב (חולין קכד:) אמר נמי הכי עבדי טומאתא משא לא שבא לכלל משא אע"פ שאפשר לגעת בתוכו השערה וקגיא בה"כ דשיער הזב מטמא הא"מ כלי הרחוי לגיעת בשר ולהכי אפקיה רחמנא בלשון גניעה דכתיב (ויקרא טו) "והנוגע בבשר הזב": **מטמאין במת.** כאהל המת דכתיב (במדבר יט) וכל כלי פתוח: **מפן שטמא בזב.** דהא חזי למשכב וכתיב וכל המשכב וגו' ומהכא נפקא לן בעלמא (נדה דף מט:) דכל המטמא במדרס מטמא טומאת מת ואפילו פשומי כלי עץ: **ולמאי.** טמא בזב טומאת מדרס: **והא ליה פסרס בטקוה.** דכי כתיב מביאה בפרשת שרצים ובפרשת מדין כתיבה, והנך כלים דכתיבי התם ילפינן להו מביאה לכל פשומי כלי עץ שלא נכתבו שם לענין טומאה לא ילפינן להו מביאה ולית להו עסרה במקוה דהא לא כתיבא בהו כי היכי דאוכל ומשקה אין להם טהרה במקוה לפי שלא למדנו להם מביאה בתורה: **שפני קפס דאיכא בפיו.** יש בכלי עץ שיש להן טהרה במקוה כגון מקבלים: **רמפנא ניגלן מפאי דעפאי.** דכיון דלדידיה ליכא טהרה במקוה לא שאני מכלי חרס: **ומעמא מאי.** היכא כתיבא למשוש דאיכא בפיו אע"ג דבדידיה ליכא [מיטמא] טימא הואיל ואקשיתיה לזב עלמו בעי דתיהוי ליה טהרה לדידיה: **כתיב** **מטלכו.** מקיש משכבו לו: **וכתיב וכל המשכב.** אע"ג דלא דמי לזב דהא לא כתיב פתחו: **וכל כלי חרס.** כלי חרס קאמר שהטומאה נכנסת לו דרך פתחו: **מי לא מטמא.** מי לא מטמא במקרא דאמרי' ייחדו לאותו כלי לאשתו נדה ליטבו עליו כל ימיה אמר קרא דמגיע על מה שבתוכו בהאל המת, ואי טומא מדרס היכי מגיע הכא כל דבר טומאה אין חוזר בכפי הטומאה אלא ש"מ דאין בכלי חרס הלכך כלי חרס המוקף למיד פתיל טהור מכלל טומאה, **והיסטו** נמי לא מטמיא ליה כדפרישית לעיל דכל שלא בא לכלל מגע לא בא לכלל משא לפיכך מגיע על מה שבתוכו: **מתני' שוורין בטוכה ה' זרועין.** ולא היו עירבוב שיש בה כדי להפרים ביניהם הפרס הרחוי: **ד' מד' רוחות הערוגה.** ממלא את כל הרוח עד סמוך לקרן: **ואפס בשמנע.** גרעין אחד ואע"פ שכל אחד הקרעות סמוכין זה לזה ואין ביניהם הרחקה ג' טפחים ויוצאים זה מזה אין כאן בית מיחוש דגבי אילאים היכרא הוא דבעינן דלא להוי עירבוב דהא אכלאים קפיד קרא אבל ליקה לא מיישינן אפילו בכלאי הכרם דאוריתא כדתנן (נ"ב דף כו.) זה סומך לגדר מכאן וזה סומך לגדר מכאן ואע"ג דינקו מהתאי וכ"ש בלאי זרעים לדבנן דלא מיישינן ליקה כדתנן גבי ראש הור לקמן בשמטין וגבי ב' שורות והרי יש כאן היכר גדול רוח זו זרועה לפון ודרום וזו זרועה מזרח ומערב אבל בין זרע האמצעי לזרעוני הרוחות צריך הרחקה כדי ליקה דאין שם היכר ואי הוו מקרבי הוי עירבוב, והמפרש ד' גרעינין בד' הרוחות טועה דאי ההרחקה משום ליקה ט' זרעונין יש לזרוע בו ד' בד' הקרעות ואחד בכל רוח וכוח בחמצעו וא' בחמצע הערוגה ויש בין כל אחד ואחד ג' טפחים כשיעור ליקה טפח ומחלה לכל אחד, הלכך לכל הרוח הוא ממלא עד סמוך לקרן ואפילו אין בין זרע שבכוח זו לזרע שבכוח זו ג' טפחים לא איכפת לן דלעניין כלאים היכר בעלמא הוא דבעינן כדפרישית: **וזרועים.** וכגמ' מפרש היכי משמע ה' זרעונים בו' טפחים: **גמ' טוליפ-מד, למפס-מד, זרועים-תרי, הלמיה-מד.** 'ושמה טפחים' דליכא למילף מקרא קיים

*) כמשנה גנוסים לענין והמקקנים לנטון הנוגע עליהם בלבה. ונ"ל ופל דגיסות קלמיגן דשמולא מגיע וכו' וכוונתו מה דלגיה היה אסור לעמוד ע"ג מפלי בשבת מגילה משום גזירת מרהלאות ועיקנר"ן בפ"ב דשבועות שדהה בתמת פיקים מתמת קוביות זו אמנם לפי דעת רבינו מ"ש: **) דברי רבינו הם מפולני הגנה:

רבינו הגנאל

שהוא מטמא ' עיקר הדבר הזה שלא נאמר בטת אלא כל בגד וכל כלי עור וכל מעשה עזים והמפסן שהוא כפין מחצלת שעשויה מן החילף ומן כיוצא בו לא נאמר בה ' ואף לא נאמר ממן בשרץ כי כן כתיב בו מכל כלי עץ או בגד או עור או שק ' ומן מתני' כבר נמרינן שהמפן מטמא ' דתנן שלשה מפפין הן העשוי לשכיבה מטמא מדרס ' של צבעים מטמא מת ושל נתות מהור מכלום. *) ואמילו דיגיחות קאמרינן ' דשמואל עביד לה לבנתיה מפצות ביומי תשרי וצריכן למידע מהיכא ילפינן מומאה לכפן במת ובשרץ ' ואומרין הני בריתא בגמ' דבאיזו צד הרגל מרעדת לענין דרשת דיו לבא מן הדין להיות בנדון.**) השתא כיון דמפן לאו כלי עץ הוא ולא בגד ולא עור ולא שק ולא מעשה עזים: **ובזב** קא דרשינן ליה מומאה דליית ליה מהרה במקוה וקא ממטא מדרס קא מרתיב מינה ר' אלעא למאן דאע"ג דליתיה מהני מידאני עשוי דבר שאין לו מהרה במקוה אין ממטא מדרס. א"ל ר' חנינא הואיל למשכב הוא. ובמחצלת של קנים ויש בהנו. פי' כגון שטמאתו מתוך שהוא משכב ויש בהן מפצות חשיבו ליה מהרה במקוה. דברים שהן מפנינו בגד או עור או שק שיש להן מהרה במקוה דהא ליכא מהרה במקוה אלא עליהן הוא אומר כל המשכב אשר ישבב עליו. אבל כלי חרס לדברים הללו. ומהרתו במעוט אין בהנו דבר שיש לו מהרה במקוה. ועליהן הוא אומר שעורו כדתנן מפן ששה משכבו. מקיש משכבו לו. ולא היו הדברים ברורים על ששה. ותניא בתוספתא לר' אילעא משום הכי קאמר ליה לר' חנינא רחמנא ליצלן מן מפן שבלה כל זמן שבנתיהן האי דעתא עד דפריש ליה מעמא דתרין קראי כתיבי אותו על הכמא האשה הישבת רבה אמר מדרס כלי חרס דטהורה מהכא וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו מטא הוא הא יש צמיד פתיל מהור. (הגאון דסתים) אע"ג דחזיוה לאשתו נדה לטיונה ולטיפסך עליה מהור הוא: **מתני'** מנין לערוגה שהיא ששה על ששה טפחים שזורעין בתוכה ה' זרעונים ד' על ד' רוחות ערוגה ואחת

נוסאי כלי (דף ט:)

כלאים

נוסאי

מנין שניתן לנוגע ה' מינים בערוגה שנאמר ר"ל ר"

מסורת הש"ס

(מנחות מט: כ"ק סה:)

(חולין כה.)

כלאים פ"ג מ"ח פסחים לט:

(קידושין לט:)

הגהות הב"ח

(א) גמ' מהכא דכתיב וכל כלי: (ב) תוס' ד"ה מה פכין וכו' דמה לזב שכן ממטא משכב ומושב תאמר כמה שאין ממטא משכב ומושב וי"ל דליכא:

(כזה)

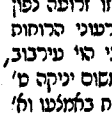

(אע"פ הגהות הא"מ הגהות הגרא"ן)

וי"ג ובפ' מעבר בהמה מטמא בהדיא דאסור מדאורייתא והוא בנטורות מד.

ואיתנו תשבורו ואמרו רבותינו ז"ל סלמד שאין לו מהרה אלא שבירה: **פכין** קטנים שטהורין בזב מטמאים בטת מטה שאמרה התורה בענין הזב (ויקרא טו) וכלי חרש אשר יגע בו הזב ישבר ולא אמרה וכל כלי חרש לומרו ששכין קטנים מהרין בזב ואמרו במת (במדבר יט) וכל כלי פתוח אפילו כל שהוא וכבר פירשנו בברכות הרי לומרו שכין קטנים מטמאין: